

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajateljnu
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto IV.

Celovec 10. julija 1885.

Št. 13.

Prazne besede, s katerimi liberalci slepijo ljudi.

Gospod Anton Moritsch mlajši, župan v Št. Martnu pri Beljaku, prizadejal si je posebno veliko, da je bil v Beljaku voljen liberalni poslanec dr. Wrann. Gosp. dr. Wrann mu je za to tudi hvaležen in pisal mu je tako-le pismo:

„Visokospoštovani moj prijatelj! Dolžnost me veže, izreči Vam svojo iskreno zahvalo, da ste se toliko potrudili za mojo izvolitev. Tukaj ni šlo za mojo osebo, tega si ne domišljudem, ampak šlo je za napredek, svobodo in razvoj. Nasprotniki pa hočejo ljudstvo narediti neumno, deželo hočejo posloveniti, liberalno in nemško stranko pa potisniti nazaj, in temu smo se mi ustavili. Vi in Vaši pomagači zaslužili ste si tedaj ne samo mojo, ampak zahvalo cele liberalne stranke v polni meri. Sprejmite tedaj to mojo slabo zahvalo in sporočite jo tudi drugim našim prijateljem, in s tem se podpišem s posebnim spoštovanjem Vam udani — dr. Wrann. V Vrbi 5. jun. 1885.“

Dr. Wrann se tedaj hvali, da se on in njegova stranka vojskuje za napredek, svobodo in razvoj; nam pa očita, da hočemo ljudstvo storiti nevedno, da hočemo deželo posloveniti, liberalno in nemško stranko pa nazaj potisniti. Teh fraz ali praznih besed si ni izmislil dr. Wrann, to prežvekujejo nemški liberalci že leta in leta, ta pesek mečejo ljudem v oči, da jih preslepijo in potem zvabijo k sebi.

Vredno je tedaj, da o teh praznih besedah spregovorimo kaj več, in sicer bomo to storili v tisti vrsti, kakor je to storil dr. Wrann v svojem pismu. Govorili bomo 1. o „napredku“ t. j. kako smo hodili pod liberalno zastavo „naprej“; 2. o „svobodi“, t. j. kako svobodo so nam prinesli liberalci; 3. o „razvoju“, t. j. kako se naše življenje razvija, odkar ga navdihuje liberalni duh; 4. bomo prašali, kdo kaj stori za omiko ljudstva in kdo se temu ustavlja; 5. bomo prašali, ali res slovenska stranka dela na to, da bi poslovenila celo Koroško deželo; 6. pa, ali res hoče nemško stranko potisniti nazaj. Tako bomo višestih člankih pokazali, kako prazne besede imajo liberalci v ustih.

I. „Fortschritt“ — napredek.

Gosp. dr. Wrann pravi, da se njegova stranka vojskuje za „napredek“ t. j. da gremo zmirom „naprej“ in ne „nazaj“. Kdaj pa pravi gospodar,

da gre „naprej“? Če plačuje stare dolgove, če popravlja hišo, skednje in hrame, če si kupuje zmirom več živine, če boljše njive in travnike, če si nabira premoženje v gotovem denarju in ga nosi v hranilnico ali posojilnico, — takrat gre „naprej“. Če pa leze zmirom bolj v dolgove, če mora prodajati najpotrebnejšo živino, ali pa še njive, gojzde in pašnike, in se s tem vender še ne ubrani revščine in ne reši dolgov, — potem pravimo, da gre „nazaj“.

Poglejmo zdaj, ali smo šli pod liberalnim gospodarstvom „naprej“ ali „nazaj“? Leta 1848 se je začela liberalna glorijska, in vladalo se je v liberalnem duhu skoraj ves čas do l. 1879, tedaj skoraj 30 let. Kako daleč smo pa prišli v tem času „naprej“? Prašajte kmeta, povedal vam bo, da gre zmirom slabeje, da mu skor ni več živeti: najtrdnjše kmečke hiše so zdaj polne dolgov in visijo le še na eni nitki; cesarski in deželni davki so strašno narastli, za žito se pa še menj skupi, ko v starih časih, ko je denar še kaj zalegel. Poglejte med obrtnike, koliko jih je že prišlo na nič, in koliko jih komaj še životari, ki so imeli prej lepo življenje. Tudi za trgovce ali kupčevalce so minuli zlati časi; kjer kmet in obrtnik nemata denarja, tam tudi ne more biti posebne kupčije. Kamor se pride, vsi tožijo, vsi zdihujejo, in si želijo starih časov nazaj. Ali to tedaj je vaš liberalni „napredek“, gosp. Wrann? Nam se pa zdi, da pod liberalno zastavo nismo prišli „naprej“, ampak silno deleč „nazaj“!

To tudi ne more drugače biti. Liberalcem se denar nikoli ni smilil, posebno ne denar od kmeta in rokodelca. Kjer so oni dobili krmilo v roke, začela se je povsodi velika potrata. V Koroškem deželnem zboru vladajo že od leta 1861 do danes. Le pogledimo, kako gospodarijo: Leta 1863 je imela dežela stroškov 283.903 gld. Rastli so od leta do leta, in l. 1884 je bilo stroškov že 876.225 gld. Deželnih dohodkov je bilo le 157.879 tedaj je zmenjkalo 718.446 gld. kateri se pobirajo z deželnimi prikladami. Zakaj pa stroški tako rastejo? Kmetov denar se jim ne smili, zmirom odpirajo nove kancelije in nove šole. Leta 1869 je šlo za šole 11.931 gld., leta 1884 pa že 338.193 gld. tedaj za 326.000 gld. več!

Glejte, Slovenci, tako nas peljejo liberalci „naprej“, pa ne k dobremu, ampak k hudemu! To je tisti „napredek“, ki se tako dopade dr. Wrannu!

Pa kakor v Celovcu, tako so gospodarili liberalci tudi na Dunaji, dokler so imeli tam še oblast. Uradnikom so povišali plače, odpirali nove službe, zidali nepotrebne železnice

itd. Liberalni podjetniki, ki so železnice zidali, zaslužili so milijone, voditeljem ali direktorjem so dajali mastne plače po 30.000 do 40.000 gld. na leto, železnice so pa obesili državi na vrat, in revni kmetiči in rokodelci, katerim je bila železnica včasih bolj v škodo, kakor v dobiček, morali so doplačevati, kar je zmenjkalo. L. 1868 se je plačalo iz državne kase za take železnice samo še 200.000 gold. leta 1870 že 6 milijonov, in leta 1876 že nad 24 milijonov! To je bil pač čuden „napredek“! Za različne železnice je dala država 142 milijonov in 910.000 goldinarjev podpore. Samo za zidanje Rudolfove železnice je šlo 139 milijonov; podpore pa je ta železnica dobila že 64.424.000 gld. Pogodba je bila pa tako čudno narejena, da čeravno je država nosila vse stroške pri tej železnici, morala jo je plačati še enkrat, da jo je dobila v svojo oblast. (Gališka transverzalna železnica, čez katero liberalci toliko godrnjajo, ker se je zidala pod sedanjo vlado, stala nas je pa samo 31 milijonov, in je popolna državna lastnina.) Transverzalna je dolga 860 kilometrov in velja 31 milijonov, Rudolfova pa je dolga le 800 kilometrov in velja 139 milijonov! Sedajna vlada pa je pokupila vse te slabe železnice in jih vodi zdaj sama. Blago se prevaža zdaj boljši kup, ko prej, in vender ni več toliko zgube; ker so na stran potisnjeni tisti požeruhi, ki so si prej žepe polnili iz dohodkov, stroške pa prepuščali državi.

Tako gospodarstvo je bilo le zato mogoče, ker so bili liberalni ministri, liberalni poslanci in judovski bogataši — vsi ena štrina, vsi zastopljeni med seboj, in so skrbeli drug za drugega. (Roka roko umiva!) To se je očitno pokazalo ob času glasovitega denarnega poloma ali „kracha“ l. 1873. Ljudstvo je bilo ogoljufano za kakih 1200 milijonov; namesto da bi goljufne bankirje spravili pod ključ, dali so jim ministri in liberalni poslanci iz državne kase še 80 milijonov podpore.

Ni čuda, da je bilo treba pri takem gospodarstvu zmirom več davkov. Samo užitninski davek je narastel od l. 1865 do l. 1875 od 56 na 71 milijonov. Davke plačevati pa je bilo ljudem zmirom bolj težko, ker so goljufne banke in drugi sleparski bogatini skoraj ves denar potegnili na sebe in ljudstvu izpili skor ves mozeg.

Tudi tisti nešteti milijoni, ki jih plačujemo za obresti od državnih dolgov, zginejo v železne kase bogatih bankirjev, in mi jih ne vidimo nikoli več. Zato je zmirom huje za denar, po deželi ga primanjkuje, kakor jetičnemu človeku krvi, in prebivalci nemajo s čim plačati davkov. — Da je tako huda za denar, krivo je tudi slabo liberalno gospodarstvo. Liberalni ministri so se mnogo brigali zato, da bi preskrbeli sebe in svoje prijatelje, da bi katoliško cerkev in nje duhovnike pripravili ob moč in veljavo, ter da bi stiskali in ponemčevali slovanske narode. Malo pa jim je bilo mar za to, kako in od česa bojo ljudje živeli, se oblačili in plačevali davke. L. 1867 smo Avstrijanci še za 113 milijonov več blaga prodali v tuje kraje, kakor smo ga od tam kupili. Pod Giskrovim ministertvom pa se je sklenila tako nesrečna kupčijska pogodba z Anglijo, da smo l. 1873 že za 159 milijonov kupili več tujega blaga, kakor je našega šlo iz dežele. Prej je prišlo nad 100 milijonov goldinarjev v deželo, zdaj pa nad 150 milijonov

iz dežele. Vso državo so poplavili Angleži s svojim blagom, denar je šel v London; domači rokodelci pa ni imel zaslužka in tudi od kmeta ni mogel nič kupiti, oba skupaj pa nista imela denarja za davke. — Zato se ni čuditi, da pride na boben kmetija za kmetijo.

V Avstriji (brez Ogerske in Hrvaške) je bilo v posilni dražbi prodanih kmetij: 1870, leta 4666, 1871. leta 6119, 1872. leta 4969, 1873. leta 4549, 1874. leta 4413, 1875. leta 4517, 1876 leta 5577. Še veliko več je pa takih, ki stiskani po upnikih niso čakali, da bi zapel boben, ampak so že prej „prostovoljno“ prodali svoje kmetije. Takih je bilo 1870. leta 124.212, 1871. leta 144.210, 1872. leta 148.157, 1873. leta 153.465, 1874. leta 159.289, 1875. leta 149.725, 1876. leta 148.450.

Čeravno pa so bili davki zmirom viši in čeravno so se iztirjavali z vso strogostjo, vender je liberalnim ministrom še zmirom zmenjkalo denarja. Morali so ga še pri Judih iskati na posodo, da so sproti plačevali ogromne državne stroške. S temi posojili (še v mirnih časih!) pa so strašno narastli državni dolgovi. Liberalcem toliko zoperni minister Metternich, ki je odstopil l. 1848, zapustil je 831 milijonov državnih dolgov. L. 1867 smo jih imeli že 3511 milijonov, l. 1876 pa že 4308 milijonov, od katerih je treba plačati vsako leto 197 milijonov obresti. Zakaj pa so dolgovi tako naraščali? Ker se je zmirom več izdalo ali potrošilo, kakor pa je po davkih prišlo v kaso. Kar je zmenjkalo, to se je vzelo na posodo. Največ dolgov so nam naklepali liberalci; namreč od leta 1868 do leta 1873 vsega 53 milijonov (8.800.000 gld. vsako leto); od l. 1873 do l. 1879 pa 196½ milj. (32.700.000 vsako leto). Kaj ne, to je lep „napredek“? Odkar je l. 1879 nastopil minister Taaffe in do danes, narastel je dolg le za 23½ milijonov (3.900.000 vsako leto). Iz tega se vidi, da gospodari sedanja vlada veliko bolje, kakor prejšnje liberalne vlade, in vrjeti smemo, kar obeta denarni minister Dunajevski, da odslej ne bo potreboval nobenega posojila več.

Omeniti moramo pa še to, da so liberalci ob času svoje vlade vse spravili v denar, kar je bilo še kaj denarja vrednega pri hiši. Prodali so državnih posestev za 40 milijonov gld. Denarni špekulanti so imeli takrat lepe ure, dobili so ta posestva prav po ceni.

Za najhujše potrebe je bilo 100 milijonov goldinarjev v kasi. Tudi teh 100 milijonov so zabunkali, tako da je dobil Taaffe l. 1879 čisto prazno kaso v roke.

Kaj ne, ljubi Slovenci, to je bil lep „napredek“ v državnem gospodarstvu! Ali je morda to tisti napredek, za kterega se vojskuje g. Wrann in njegova stranka? Hvala lepa! Če liberalci ne poznajo boljšega „napredka“, za tega mi že ne maramo!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Odpri odgovor.) Gospod Čebul, c. kr. notar v Dobrlivesi, je vredniku „Mira“ poslal to-le pismo: „Euer Wohlgeboren! Mit Gegenwärtigem ersuche ich, meine Person im

Mir zu verschonen, widrigens ich mit weiteren Enthüllungen gegen Hrn. Michl vorgehen würde. Achtungsvoll Tschebul.“

Č. g. Čebul! Čudil sem se, da Vi vredniku slovenskega „Mira“ pišete nemško. Vi ste c. k. notar trdo slovenskega okraja in ste gotovo pri svojej prošnji za to službo spričali, da znate slovenski. Škoda, da mi niste pisali slovensko in tako pokazali, kako v resnici znate. Zakaj veliko je tacih gospodov, ki so rojeni Slovenci, pa slovenski še govoriti, tim manj brati in pisati ne znajo. Vi gotovo ne spadate v to vrsto.

Čudil sem se dalje, da se Vi v dopisu svojem sami obtožite. Pišete namreč: „verschonen“! Kaj zlodeja ste pa zavozili, da bi Vam „Mir“ imel priznanesti? Ako pa mislite, da Vas „Mir“, ako se mu bode to vredno in priložno dozdevalo, imenovati ne bode upal, v tem se pa motite, „Mir“ se ne da tako hitro v kozji rog vgnati.

Čudil sem se posebno in najbolj nad tim, kako morete gosp. kaplana Michl-na vpletati v svoje pismo. Menda ga imate na sumu, da on dopisuje v „Mir“. Povem Vam gosp. Čebul, da ste jo slabo zadeli; gosp. kaplan „Miru“ ni pisal še vrstice ne in Vi ga imate po krivici na sumu.

Slednjič sem se čudil nad tim, da Vi žugate z „Enthüllungen“. Ta pa ni možka! Ako „Mir“ koga imenuje in o kom kaj pripoveduje, kar je razaljivo in neresnično, — potem naj razaljeni ali sam popravlja, ali naj toži, ali pa naj molči. Tako delati je možko. Koga družega obirati ali črniti, ali kakor Vi pišete: „Mit Enthüllungen vorgehen“ — to je čudna šega, se omivati. S tim, da družega črnim, sam ne postanem bel in čist, ja, še bolj se umažem, ako je obrekovani in naltolcevani čisto nedolžen in mi ni storil nič žalega.

„Mir“ bode pisal in se obnašal kakor dozdej, Vi gosp. Čebul pa delajte, kakor se Vam zljubi.

Iz Celovca. (Zlata meša) je tako redka dogodba kakor zlata poroka. Letos pa bode pet zlatih meš v našej Krškej škofiji. Ti zlatomešniki bojo sledeči visokočestiti gospodje duhovniki: Bauer Karol, župnik v Šentlipši pod Šentkrištofovo goro; — Bergman Balant, dekan in mestni župnik v Pliberce; — Bornik Jožef, kanonik v Gospisveti. — Serajnik Lovro, infuliran prošt in župnik v Tinjah; — Trampuš Jožef, penzioniran župnik v Šentlipšu pri Sonece. Gospodje Bauer, Bornik in Serajnik so bili za mešnike posvečeni 1. avgusta 1835 od krškega knezoškofa Jurja Mayer-ja; — gospoda Bergman in Trampuš pa 4. avgusta 1735 od lavantinskega knezoškofa Ignacija Zimmermana.

Vsi imenovani gospodje so vrli Slovenci, vsi zdravi in razun Trampuša še vsi oskrbljujejo veselo in zvesto težavne in razdžane fare. Bog jih vse ohrani zdrave in trdne še dolga leta, — saj nam duhovnikom zmenjuje čedalje več. Letos nastopi le en sam bogoslovec slovenske krvi duhovno pastirovanje! Umrlo jih je pa žalibog že precej, — boleha jih tudi veliko že v mladih in srednjih letih, ker jih tlači pretežka butara duhovnih opravil, — sivih starčkov pa tudi dosti že kima proti grobu. Kaj bode? Bog pomagaj!

Iz Celovca. (Vojvodski stol.) Na Šent-Petrovo sem se podal v Gosposveto. Ogleđoval

sem starodavno romarsko cerkev in prepričal sem se, da so jo sedanji dehandt gosp. Martin Šašl dokaj lepo in okusno popravili. Neizrečeno lep je gotiški oltar, kterege so iz podružne cerkve v Vrpljivesi prestavili v Gosposveško cerkev. Tudi oltarček, pod katerim se hranijo svetinje prvega škofa sv. Modesta, je prav na svojem mestu. Napis v treh jeziki: latinskem, nemškem in slovenskem, pripoveduje popotniku, da pod njim počivajo ostanki sv. Modesta. Popravljajo se sedaj stare stenske malarije, ktere je neka abotna roka nekđaj pobelila. — Iz cerkve se podam na Gosposveško polje ali prav za prav močvirje, ogledovat vojvodski stol, starodavni spomenik slovenske zgodovine. Srce me je zabolelo, ko vidim, kako zanemarjen je ta starodavni spomenek. Deželni zbor je leta 1884 nekaj zemljišča kupil in deželnemu odboru naložil, naj celi prostor in vojvodski stol poravna in popravi. Dozdaj še ni ničesar videti o tem, le pet malih drevesc je v novo nasajenih. Pa pri teh in tudi pri starih drevesih vsake ograje menjka in živina se na njih drga. Tudi vojvodski stol, ki je brez vse strehe in pokrova, razpada na vse strani. Kaj neki bode deželni odbor letošnjemu deželnemu zboru poročal o tej zadevi? Nekdo je sprožil misel, naj se ta starodavni spomenik spodobno popravi ali pa v Gosposveško cerkev prestavi. —

Iz Zakamna pri Celovci. (Še nekaj o volitvi za državni zbor.) Mi Slovenci še vedno govorimo, kako smo volili zaupne može Vetrinjske občine. Zmagali sicer nismo, pa mi kmetje smo liberalcem strašno napeli. Vsa nemškoliberalna kompanija — od našega gosp. župana Seebacher-ja do zadnjega delavca v Morovej tovarni ali kmetiča, ki pri tej fabriki kaj zasluži — vse je bilo zbrano na volišči. Že prej te dni pred volitvijo so se vozili in hodili naši agitatorji tudi celo po sosednih občinah v Hodišah, Kotmarejvesi, po Žihpoljah in na vse kriplje delali, naj se povsod volijo volilni može liberalne stranke, — pa povsod jim je šla trda; v Kotmarejvesi so clo propadli, v Hodišah in na Žihpoljah pa le zmagali po ožjih volitvah. Ravno tako trda jim je šla tudi v Vetrinjah. Mi kmetje smo vdarili vsi enako in volili svoje može enoglasno in gosp. komisar naznani, da bo treba ožje volitve. Kakor da bi ga bil kak sršan piknil, poskoči nek ponemčen bogataš po konci in ves začuden zakliče: „Ali je mogoče, v Vetrinjah ožja volitev“? Ja, ja ljubi moj Lekš, letos je bilo še treba ožje volitve, prihodnjič pa je ne bo več treba“ — prihodnjič zmagamo mi neodvisni slovenski kmetje že v prvej volitvi. — Verjemite, da je tudi pri nas odklenkalo toliko po krivici hvalizanem liberalizmu. Siti smo nemškutarske osemletne šole, siti razupitih liberalnih svobod, po katerih gre vse rakovo pot. Bog daj, da nam naš državni poslanec gosp. minister baron Pino le to pomaga, da se znebimo osemletne šole, — primaruha! dober stojim, še vsi ti naši sosedje, ki so letos volili liberalno, bojo jo prihodnjič potegnili z nami!

Iz Beljaka. (C. k. uradniki) so, kakor se piše, po vseh deželah na vse kriplje delali za to, da spodbijejo sedanjemu ministerstvu prijazne, konservativne kandidate. Rogovili so za liberalne, ki imajo na banderu: Boj do noža zoper Taaffejevo

ministerstvo! Tudi iz sodnijskega okraja Šentpater-nijon se slišijo čudne novice. Nekaj volilnih mož menda z občin Stockenboj, Mooswald in Breže je bilo volje, doma ostati. Za dr. Wranna jim je malo mar, katoliškega duhovnika pa, ker so menda vsi luteranske vere, tudi niso hotli voliti: Najmodrejši je, so rekali, da ostanemo doma. Ta novica je liberalcem v Šentpaterjonu pretresla vse kosti in jeli so delati na vso sapo. Pripoveduje se, da se nek visok in veljaven gospod uradnik ni zbal daljnih in težavnih potov, oblazil vse hribe in grabne, pa obdeloval volilne može, naj ne ostanejo doma, timveč naj grejo v Belak volit in volijo liberalno. Šli so vsi in vsi volili dr. Wranna. Tako se dela in godi zoper c. k. vlado od c. k. vladnih služabnikov! —

Iz slov. Šentmihelja. (Prvokrat na slovensko stran) smo volili pri poslednji volitvi za državni zbor. Naša Šentmiheljska občina je čisto slovenska; pa ponemčeni liberalci so zvonec nosili, letos se je pa sprevrglo. Vsi, ki smo k tej naši zmagi pripomogli, zdihujemo in prosimo: Bog daj, da bi se naše razmere spreobrnila na boljše. Razun visokih plačil nas posebno tarejo osemletne, nemškutarke šole, — sitnosti imamo z deklami in hlapci, — razširja se žganjarija, vlačugarija in vsakosortna hudobija, zraven pa pomenjuje duhovnikov, da bi nas učili, svarili in vodili po pravem potu. Zgubili smo spet svojega duhovnika, poklicali so jih na svete Višarje in mi zdelani in vtrujeni kmetje moramo božjo službo loviti po sosednjih farah, — v našo šolo hodijo Šentlipški gospod fajmošter K. Bauer, ki bojo letos peli svojo zlato sv. mešo; — pranganje v Libčejvesi so imeli nek gospod iz Celovca. To so le nekatere naših težav, katerih poprej nikoli nismo poznali. To je menda tudi presmenčani sad hvalisanega liberalizma. Črni muri ga popij!

Iz Borovelj. (Samomor; ploti.) Nekdaj je bilo malokdaj slišati, da si je kdo sam življenje vzela. V naših razsvitljenih časih pa je vse druga. Odkar so se jeli krivi nauki trositi, da je človek le kakor živina, da nima duše, da je po smrti vsemu konec itd. . ., godijo se strašne reči. Takih naukov so se tudi že ljudje na kmetih navlekli, zatorej samomori tudi na kmetih niso tako redki. Ni dolgo, kar so tam dolej pri Kamenu nekega mrliča potegnili iz Drave, zdaj spet slišimo, da je nek krčmar v bližnjih Goričah šel v Dravo. S svojo ženo in hčerjo je bil menda navskriž in nek pondeljek se je bil zježil, letel na Humbrški most in raz mosta zagnal se v Dravo. Trupla jegovega še zdaj niso našli, akoravno je znani Jerbrški prerok naznanil, da koj blizo mosta na produ leži. Bog se usmili njegove uboge duše!

Dobra paša za živino je dokaj imenitna reč; pri živinoreji ubogi kmet še kaj vjeme, lesa tako skorej ni več, žita in krme pa tako le pičlo pridelamo. Zatorej paša-paša! Pa ravno zavoljo paše navstajajo polomi in pravde med sosedi. Tako se sosedje v Resnici zastran paše že dolgo pravdajo. Dva posestnika sta svoje plote podrla in zdaj bo skorej treba, za vsak rep imeti posebnega pastirja. Do zdaj je en sam pastir vso vaško živino pasel, — zdaj bo jih pa treba na ducente. Kdo hoče to dognati? V hlevu pa živine celo leto ne morejo kmetje držati. Ako skorej ne pride po-

moči, sam večni Bog vedi, kaj bode. Naj gosp. dr. Wrann, ki so ga Nemci in nemškutarji nam zvolili za poslanca, to zadevo zastran paše in plotov v državnem zboru sproži in nam poskuša pomagati.

Iz Železne Kaple. (Kdo kali mir?) Imel sem ravno čas; podam se proti Galiciji gledat tisti slavn slap, kateremu pravijo Nemci: „Wildensteiner Wasserfall“. Res čudno lep je ta slap, tudi stezde k njemu čedne in ravne, in kar se tam dobi jesti in piti, je na vse strani hvale vredno. Tudi sem pri tej priložnosti marsikaj zvedel o poslednji volitvi. Drugemale je šlo vse lepo in mirno, tobart pa je bil hud vihar in polom. Iz sosednjega Grabštajna, kjer imajo ponemčeni slovenski — kakor sami pravijo — mokrati to je demokrati svoje gnjezdo, pride nek znan veleposestnik rogovilit, naj se volijo za volilne može taki, ki ne bojo volili ministra barona Pinota temveč nemškoliberalca Laksa. In kako je ta žlahtni gospod ljurdi hujskal? Prežvekoval je stare čenče: Ne volite farjev, farji in ministri bojo vkup potegnili in natvezli kmetom staro roboto in desetino, dobili boste spet nekdanje flegarje itd. Navstala je med volilci velika zmešnjava, hud ropot in polom, — mir je šel rakom žvižgat in se je še le spet vrnil tedaj, ko so vsi tri volilni može volili barona Pinota. Slišal sem praviti, da je skorej ceia Gališka fara hudo jezna na gospoda, ki je nalašč prišel podirat med farmani zlati mir. Če pa še enkrat pride in kaj tacega počne, pridigoval bode gluhim ušesom.

Iz podjunske doline. (Številke vpijejo.) V našem deželnem zboru in po vseh časnikih liberalne stranke se je našemu poslancu, gosp. prof. Einšpieler-ju oponašalo, da mi Slovenci malo maramo za njegove sanjarije in da čisto osamoten stoji. Številke zdaj vse drugače vpijejo: 125 glasov v Celovško-Velikovskem in 63 glasov v Beljaško-Borovskem okraju, toraj 188 glasov neovrgljivo priča, da to, kar gosp. Einšpieler tirja, da to tudi Slovenci hočemo. Dajte nam torej po slovenskih občinah katoliške, šestletne šole, v katerih se bojo naši otroci najprej učili po slovensko, potem pa tudi nemško; — dajte nam po slovenskih krajeh take uradnike, ki bojo tudi zmožni našega jezika. Da so pa zdaj v Beljak spet postavili takega okrajnega glavarja, ki slovenske besedice menda ne zna, to tudi nas Podjunčane boli in žali; kajti v Beljaškej okrajnej glavariji je polovica prebivalcev slovenske krvi, izmed katerih velika večina ne zna in ne zastopi nemški. Vse svoje težave mislimo v nekej spomenici sporočiti našemu poslancu gosp. ministru baronu Pino-tu. Svosti smo si, da naše starodavne pritožbe in prošnje ne bojo več ostale glas vpjiočega v puščavi.

Iz Kanalske doline. (Zlata meša.) Iz vrjetnih ust sem zvedel, da so visokočastiti gospod Valentin Bergman, dekan Pliberški namenjeni 4. avgusta tega leta pri Devici Mariji na sv. Višarjih obhajati svojo sekundico ali zlato mešo.

Močno bi nas in vse Slovence veselilo, če bi visokočislani gospod izpolnili svoj namen in naše želje; gotovo bi se te redke slovesnosti vdeležilo mnogo pobožnega ljudstva, tembolj ker so primicije med Slovence tako redke postale.

Malokteri duhoven ima to srečo, da je po petdesetletnem delovanji, polnem trudov, skrbi in

drugih težav, na duši in telesu še toliko čvrst, kakor mnogozasluzni gospod jubilant.

Iz Ziljske Bistrice. (Popravek za „zlate bukve“.) V občini Strajaves ali Ziljska Bistrica ste izpustili gosp. Martina Katnika, posestnika v Bistrici. Martin Katnik je zvest Slovenec in je volil narodno, čeravno so ga nasprotniki močno pregovarjali na svojo stran. Bog živi značajnega moža!

Opomba vredništva. V resnici nam je žal, da je po nesreči izostalo ime g. Katnika. Pri tolikem številu se lahko prigodi kaka pomota.

Iz Doberle vesi. (V obrambo našega g. kaplana.) Naš g. kaplan se poteguje za nas slovenske kmete, zato so trn v peti našim liberalcem. V časnik „Freie Stimmen“ je en tak liberallec pisal, da mi Dobroleci želimo, naj bi g. kaplan šli iz naše fare. To pa ni res. Nas velika večina farmanov želi, naj g. kaplan Michl še dolgo ostanejo pri nas. Proč si ga želijo le nekteri liberalci, ki pa le malokdaj vidijo cerkev od znotraj, toraj bi bolj pametno storili, ko bi se ne mešali v cerkvene reči. Ko bi kak dober veter odnesel nekaj teh nemških liberalcev, tega bi bili mi pač veseli; žalostni pa bi bili farmani, ko bi nas zapustili g. kaplan.

Iz Kotmare vesi. (Cerkev in šola.) Slišal sem, da naš učitelj Koller piše v „Freie Stimmen“, kako je treba izrežati otroke. Potrudil sem se, da sem dobil tisto številko 18. od 2. maja t. l. Res najdem Kollerjev spis. Da pa g. K. ne bo mislil, da mi kmetje nič ne zastopimo takih reči, ga hočem opomniti na nektre stavke njegovega spisa. On pravi, da prava izreza otrok ni mogoča, če ne delata katehet in učitelj složno in v enem duhu. Tudi meni se tako zdi. Prašam pa: „Ali niso učitelji na Koroškem skoraj vsi nasprotniki duhovnikom? Ali niso pri volitvah na vso moč podpivali tisto liberalno stranko, ki zmirom vpije „ne poslušajte farjev!“? Če se pa učitelji tako obnašajo, kako bosta potem učitelj in fajmošter delala v enem duhu? Če katehet v šoli uči, da se je v cerkvi treba obnašati spodobno in pobožno, — učitelj pa (poznam tacega) v cerkvi stoji z eno roko na hrbtu, z drugo pa muštace viha, komu bojo zdaj otroci vrjeli, in kdo je kriv, ako otroci ne vejo, ali bi poslušali kateheta, ali bi posnemali učitelja ter v cerkvi prodajali zijala namesto molitve? Tudi pravi g. K. da mora šola imeti ravno tako veljavo, kakor cerkev! (auf dem Standpunkte vollster Gleichberechtigung müssen Kirche und Schule Hand in Hand gehen“) Kaj tacega pa še nismo slišali, da bi bila učiteljeva beseda ravno toliko vredna, kakor Božja beseda!! Mi pa nismo teh misli, ampak nam se zdi, da bi šola ne bila dosti vredna, če bi učitelj drugače učil, kakor duhovnik v cerkvi. Ali vi ne mislite tako, g. Koller?

Iz Bilčovsa. (Pohujšljivo življenje.) Naša fara je bila do zdaj še na dobrem glasu, da so ljudje lepo živeli. Tudi družba sv. Mohora ima tukaj veliko družbenikov. Pa tudi k nam so se zatrosile grde razvade in nemarno življenje. Tako daleč smo prišli, da že oženjeni možje živijo pohujšljivo in drugim v spotiko. Kaj bo iz naše mladine, če bo videla take izgleda? Za takim življenjem pride navadno nevera, in liberalci imajo

potem lahko in obilno žetev. Tudi pri nas se bo liberalizem razširil, nobeden več ne bo maral za Božje zapovedi, in prav žalostno bo potem življenje. Ne bo krščanske ljubezni, ne pravice, ne moštva, ne treznosti.

Iz Strojne pri Prevaljah. (Kdaj pa je bila volitev?) Slišal sem, da so v Farski vesi opravili občinsko volitev, mi pa še za to nič nismo vedeli! Pri nas ni nobeden nič oklical, da bo volitev. V Prevaljah je bil bojda nekaj dni nek nemški list o volitvah nabit. Pa prvič mi nemško ne znamo, drugič pa le redko pridemo v Farsko ves. Če se druge reči oklicujejo, zakaj pa ne tako imenitna reč, kakor je občinska volitev? Na to vižo, ker kmetje v Št. Danielu in Strojni, v Zagradu, na Uršelski gori in Naverškem Vrhu niso nič vedeli za volitev, bili so liberalci kar sami med seboj in so volili, kakor so hoteli. Ali je pa taka volitev veljavna? Mislim, da ne! Uložili smo pritožbo, da bi le kaj izdala! Žalostno bi bilo, ko bi peščica tujih privandranih ljudi več besede imela v naši občini, kakor domačini! Slaba bo za nas, če jim ta volitev obvelja: iz vseh vetrov vkup nanešene fužinske delavce bojo sprejemali v občino, njih otroke rediti bomo morali pa mi! Slovenske besede naša občina prav nič ne spoštuje; vse pišejo po nemško! Še nekaj moram povedati naši pošti. Ona nema nobenih slovenskih tiskovin. Nemško-laške pa ima, zavolj male peščice laških delavcev; tedaj nekaj laških delavcev, ki pridejo k nam s trebuhom za kruhom, ima več veljave in pravice, kakor 6000 slovenskih prebivalcev naše občine!! Ko bi se vender naši možje pritožili pri visokorodnem g. baronu Pino-tu, on bi to kmalo prearedil!

Izpod Grlovca. (Stiskajo nas; kako si bomo pomagali.) Pridem po kupčijah še precej deleč okoli, in povsodi slišim, da liberalci hudo stiskajo tiste Slovence, ki niso hoteli z njimi voliti na nemškutarsko stran. Odpovedujejo jim delo in zaslužek. Kaj bi bilo, ko bi še Slovenci vdarili na to struno? Koliko denarja znosijo Slovenci nemškoliberalnim kupčevalcem, krčmarjem itd.! Kaj bi neki počeli mestjani, ko bi se jih začeli izogibati slovenski kmeti?

Še bolje pa si bomo Slovenci pomagali s tem, da si napravimo posojilnice. Tukaj bo našel kmet pomoč v sili in je ne bo treba iskati pri liberalcih. Posojilnica si bo s časom nabrala nekaj premoženja in ne bo pustila svojih ljudi živeti v stiski in strahu. Le ubogajte, ljubi Slovenci, in delajte posojilnice.

Iz Borovelj. (Naša šola.) Enkrat ste pisali o naši šoli in rekli, da se samo v prvem letu pokažejo otrokom slovenske črke. To pa ni res. Prav ničesar ni slovenskega. Jes sam imam več otrok v šoli in vem, kakošne učne bukvice sem jim kupoval, pa nikoli se ne spominjam, da bi bil pri otrocih videl ali jim kupil kake slovenske bukve. Po tri leta hodijo otroci v šolo, iprej da zastopijo kako besedo. Ali se to ne pravi, čas tratiti in vbiti otroško pamet?!

Od Zile. (Šola.) Gospod fajmošter na Vratah so res srčen vojščak za vero, domovino in cesarja. Spet so se pritožili zoper nemško šolo in prosili, naj bi se otroci vsaj v prvem letu po slovensko brati učili, da bi znali slovenski katekizem brati.

Kaj dela politika.

Deželni šolski svet jim je pa odgovoril, da iz tega ne bo nič: v prvem letu naj učijo krščanski nauk brez katekizma, v poznejših letih pa naj ga učijo po nemško. To je lahko ukazano, pa težko storjeno. Katehetu ne dá vest, da bi podučeval v takem jeziku, ktereга otroci ne zastopijo. Učitelji se že hvalijo, da otroke tudi v nemščini dobro izučijo. To ni vselej res; pa če bi prav bilo, treba je pa pomisliti, da ima učitelj po 24 do 26 ur na teden, katehet pa samo 2 uri. V dveh urah na teden se otroci ne bojo veliko naučili v nemškem jeziku, ktereга ne zastopijo. Kdaj in odkodi nam pride kaka pomoč?

Iz Lončevesi pri Pliberce. (Nekaj od nemškutarije in liberalizma.) Nedavno sem bil po opravkih na Rudi in sem slišal, kako je sluga okliceval vse samo po nemško. Kmetje so ga debelo gledali, menda niso nič zastopili, kaj je pravil. Nemškutarjem je pač najljubši, da Slovenec nič ne zve, kaj se godi pri občini; in če je kaka dražba, menda tudi koj sami najrajši kupujejo, če je reč kaj vredna. Zato pustijo pa le po nemško klicati, da kmet ne ve, za kaj se gre. Oni nas tako ljubijo in tako skrbijo za nas, da bomo kmalo vsi bosí, če si ne bomo pomagali sami. Še posli čutijo razloček med liberalcem in domačinom. Med Slovenci je posel prost, sit, lepo oblečen in ima še denar. Pri nemškutarjih pa je vesel, če mu dajo toliko prostosti, da se včasih navleče žganja; denarja in obleke pa nema skoraj nič.

Iz Grahovega. (O šolah.) Tudi nam se koj taka godi, da se otroci le malo kaj naučijo v šoli. Menda je krivo to, da jih hočejo preveč naenkrat naučiti. Včasih so v šolah učili krščanski nauk, brati in pisati pa nekoliko rajtati. Otroci so se vsaj tega dobro naučili. Zdaj pa hočejo iz šolarjev narediti naenkrat učene može, zato se pa otrók le malo prime tak visoki nauk. Kar jih doma naučimo, to znajo, iz šole prinesejo malo učenosti. Pri tem se pa odvadijo dela, in ne vemo, kaj bo iz njih; za gospode so premalo učeni, delati se jim pa tudi več ne ljubi. Morda bojo morali iti s cigani, da bojo špeh pobirali po hišah. Jes mislim, da kmet brez dela nikoli ne bo mogel živeti; zato bi morale šole biti take, da bi kmečki otroci v njih ne zgubili veselja do dela, ampak to veselje bi se jim moralo še vcepiti. Če bojo vsi koj pisali, od koga bomo pa živeli? Učenost je res lepa reč; pa če kdo zna lepo živino rediti, sadje cepiti, zemljo obdelovati in tako sebi in drugim priskrbovati živež, tak je tudi učen v svoji reči, in tudi ta učenost je lepa ter silno koristna in potrebna.

Iz Kranjske gore. (Odgovor na dopis iz Podkorena.) Vaš zadnji dopis iz Podkorena ni bil resničen, ne pravičen. Gospod Hrovat ni sam sebe volil, ampak drugi so ga poklicali v komisijo in volili. Če bi bil prav on svoj glas dal tistemu možu, ktereга so izbrali Korenčani, vendar ne bi bil voljen, ker en glas je premalo. Krivi so Korenčani sami, ker niso šli k volitvi. Tista volitev v krčmi ne velja nič, treba je priti tje, kjer je volitev napovedana in kamor pride g. komisar. Ne samo enega, ampak vse štiri volilne može bi bili Korenčani dobili iz Podkorena, ko bi bili vsi prišli. Ker jih pa ni bilo, so drugi srenjčani volili, kakor se jim je prav zdelo.

Vsi škofi naše države izdali so skupen pastirski list, v katerem se hudo pritožijo, kako vera peša med ljudmi, kako leti vse le za posvetnim veseljem, in kako ljudi begajo in pohušujejo liberalni, brezverski časniki. Svarijo nas pred zmotami novega časa, iz katerih ne more priti nič dobrega, ne za dušo, ne za telo. — Kolikor tudi se taji, pa vendar je jasno že celemu svetu, da so naši nemškoliberalci razcepljeni na dve stranki: eni so samo še Nemci, se ne ozirajo več na Avstrijo in hočejo le boj proti slovanskim narodom. Drugi se kažejo še Avtrijance, in hočejo vojsko ne samo zoper Slovane, ampak tudi zoper katoliško cerkev. Prvi se imenujejo „nemško-narodne“, drugi pa „nemško-liberalne“. — V Brnu na Moravskem so nekoliko razsajali delavci, ker so jih fabrikanti delj časa silili k delu, kakor govori postava. Zdaj je vse poravnano; fabrikanti so odjenjali.

Laški minister Mancini je odstopil. Na njegovo mesto pride Depretis. Tako so zdaj padli ministri na Laškem, Angležkem in Francozskem, ker silijo v tuje kraje v Afriki in Aziji, da bi divjake molzli, pa nikjer niso imeli sreče. Ti Avstrija, pa podpiraj rajši katoliške misijonarje, ki širijo pravo vero in pravo omiko!

Gospodarske stvari.

Pravi čas žetve.

Pravi čas zadedi, kdaj je najboljše strneni sadež požeti t. j. čas, ko moknato zrno ni niti nezrelo niti prezrelo, ni vsakokrat lahko. Tu je mogoče na dvoje krivih potov zaiti. Ali se začne žetev prezgodaj ali pa prepozno. Oboje je jednako krivo in škodljivo. Vendar je pa prezgodnja žetev redkejša hiba, kakor prepozna. Prepozna žetev je skoraj tako rekoč na dnevnem redu kljub vsem opominom in svaritvam pred prepozno žetvijo in vkljub veliki škodi, ki jo prepozna žetev s seboj prinaša.

Škode in kvari, ki jih ima prezgodnja žetev moknatega zrnja, ko je slama še zelena, zrnje še mlečno, so v tem, da se zrnje skrči in na debelosti in teži izgubo trpi. Ta škoda pa je tako velika, da je vrednost boljše slame, ki je kot taka boljša krma za živino, ne more poravnati.

Še večja od prezgodnje žetve je škoda po prepozni žetvi, ko so bilke že popolnoma mrtve in zrnje trdo in popolnoma zrelo. Tu gre mnogo zrnja v izgubo, ko se žito žanje, povezuje, na voz nalaga in z voza deva. Ta izguba je navadno tolika, kolikor je bilo semena za posejanje dotične njive potrebno. V časih pa je še dosti večja. Ker je tedaj v tem slučaju izguba zrnja tako velika, bilo bi toraj pričakovati, da kmetovalci pridejo do njenega spoznanja in se je, kolikor le mogoče, ogibljejo.

Na dalje je kemijska preiskava pokazala, da prepozna žetev zrnju tudi na njegovi dobroti škoduje. Kemija je namreč dokazala, da ima žitno

zrnje blizo 1 mesec pred popolno tako imenovano mrtvo zrelostjo sladkor in mlečni sok v sebi in da ti soki s časom trdi postanejo. Sladkor se namreč spremeni v močično moko, mlečni sok pa v vlečec in jačno belakovino. Brž ko je ta sprememba dovršena — blizo 14 dni pred mrtvo zrelostjo zrnja — ima seme največ močične moke in vlečeca v sebi.

Ako se toraj žito v tem času — ki po tem takem v sredini početka zorenja in mrtve zrelosti leži — požanje, bode postalo težko, bode palo največ tanke bele moke, temu nasproti pa najmanj otrobov, ker je zrno tanko-mešično. Če se pa čas zamudi in če se čaka do popolne zrelosti zrnja na strvi, tedaj postane mešiček ali luskinja od dne do dne vedno debelejši del močične moke zrnja se spremeni v les in gumi in naravni nasledek je ta, da tako zrnje več otrobi in manj moke daje. Jasno pa je, da sta sladkor in močičeva moka več vredni snovi od lesenega vlakna in gumija. Ker pa se stvar tako ima, se mora toraj moknato zrnje pred mrtvo zrelostjo požeti. Tako požeto žito ima več moke v sebi in ima več vredno zrnje.

Krmina vrednost slame pa pa tudi mnogo izgubi. To je skoz in skoz jasno. Ako se namreč bilke do popolne suhe zrelosti na strvi pusté, spremeni se sladkorjeva snov v bilkah v lesno vlakno; da ima pa tudi pri slami sladkorjeva snov več vrednosti od lesenega vlakna, to je jasno.

(Dalje pride.)

Smešničar.

Oče: „Pojdi hitro doli z drevesa, ali ne čuješ, da grmi!“

Sinček: „Čemu bom doli hodil, saj tukaj se še bolje sliši.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Za deželno razstavo se delajo velike priprave. Razstavljavcev oglasilo se je zadosti. Da bi le ti veliki stroški prinesli kaj dobrička! — V Št. Tomažu pri Celovcu je pogorelo štruklnovo pohištvo. — V Št. Lipšu pri Sonece je strela vdarila v Tofovo hišo in vse je pogorelo. — V Tinjski fari je tresčila strela med fante, ko so kegljali. Vse je omamila, dva pa ubila do smrti. 1. sta bila pokopana. — Na Št. Krištofovej gori je vdarilo v zvonik in zdrobilo zvezdo. — Pri Osojskem jezeru je sezidal g. Kleinszig veliko gostilnico in krstil jo „Annenheim“. Tudi so si pri-skrbeli parobrod (barko, ki jo goni sopar), in ga krstili „Jožef“. — V Drazjivjsi pri Št. Jurji na Jezeru je pogorelo 7 poslopij. — Strela je udarila in zažgala še pri Jaslicu v Ovbrah in pri Lesjaku v Dieksah. — V zvonik zgornje cerkve v Lješah (pri Prevaljah) je udarila strela in na enkrat je bila cerkev v plamenu. Rudarji so pridno gasili in ubranili sosedne hiše in spodnjo cerkev. V cerkvi so zgoreli oltarji in klopi; zidovje je ostalo. — Po gorenji Krški dolini se klatijo še zmirom volkovi in so napravili že dosti škode. — Pri Pli-berce so našli pod zemljo kosti neke grozno ve-

like zverine. Taki, ki so v tem učeni, pravijo, da je bil to bivol (bos priscus Bojanus), kakoršni so živeli v starodavnih časih v družbi mamutov in mastodonov. — Veliko nevolje so napravili po Celovcu peki. Prvič zavolj nove postave ne pečejo več ob nedeljah popoldne, in razvajeni gostje zvečer ne dobijo frišnih žemelj. Potem so pa še sklenili, da na trgu ne bojo več prodajali starih žemelj, da bojo prodajali vse zemlje po 6 za 10 kr., in da iz oštarij ne jemljejo več starih žemelj nazaj. Ob kruh je veliko starih babnic, ki so zdaj na trgu prodajale stare zemlje. — Na zgornji Zili je toča naredila veliko škode. — Med Celovcem in Velikovcem bojo letos mesca septembra velike vojaške vaje. Da bi bili kmetje le odškodovani za to, kar se bo pohodilo! — Na kresni večer bilo je videti veliko kresov po deželi: na Št. Urški gori, na Otoku pri jezeru, na Radišah, v Žreleu, v rožni dolini, na svinčeni planini itd. — 15. julija končajo se šole in začnejo se počitnice.

Na Kranjskem. Pijani fantje so pri Žalni povozili neko staro ženico. — 70letno Pajkovo Anco z Vrha pa je na paši vol pobodel tako hudo, da je kmalo za tem umrla. — V Novo mesto bi radi dobili vojake, zato so šli trije možje v Ljubljano in Gradec k vojaškim oblastnjam. — Praznik sv. Cirila in Metoda so slovesno obhajali v Krškem. — V Ljubljani pri Blazniku je tiskar g. Kadřabek, ki dela že čez 50 let v tej tiskarni. Gotovo je to zvest in priden služabnik, da ga tako radi imajo pri hiši; pa tudi hiša je poštena, kjer posli tako radi ostanejo. — V Črešnjevici pri Semiču je stekel pes ugriznil 6 letnega Skrinjarjevega Lojzeta. Otrok je umrl čez 4 dni. — V škaftu vode je utonila poldrugo leto stara deklica v Japerjeku pri Mokronogu. — Za „narodni dom“ v Ljubljani se snujejo zdaj „krajcarske družbe.“ Vsak ud plača 1 kr. na mesec. — V Postojni je v vodo skočila Božičeva Tončka iz Ljubljane. — Strela je vdarila v Pogačarjevo hišo v Komendi. Hiša je pogorela. — Tudi v Šiški so slovesno obhajali praznik sv. Cirila in Metoda. — „Narodne biblioteke“ izišel je 18. snopič. — Na Krasu se našli več novih podzemeljskih jam. — V Trziču so nedavno kuhali nemški šulferajn. Nemškutarija celo na Kranjskem spet vzdiguje svojo glavo, Slovenci v Ljubljani — pa se lasajo med seboj! — V Šmarji pri Ljubljani se je vstrelil kmečki fant Jože Štrus.

Na Štajerskem. Slovesen banket (pojedino) so napravili Ptujski rodoljubi na čast svojemu brzemu poslancu B. Raiču. — Za šolo v Razborju so svitli cesar darovali 300 gld. — Slavnost na čast sv. Cirilu in Metodu bojo obhajali tudi v Gornjem Gradu, pojutranjem 12. jul. — Graško društvo „Communalverein“ terja od graškega magistrata, da mora mestne službe oddajati samo Nemcem. Slovenec ne bi smel dobiti pri mestu nobene službe. S tem nas ne bojo ostrašili. Saj Slovenec zastonj še nikoli ni nič dobil; če bojo Slovence potrebovali, ga bojo še radi plačali. Kaj bi le rekli, ko bi kako slovensko mesto sklenilo kaj tacega? To bi bilo vpitje po vsem Izraelu in po Nemčiji!

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Za župnika v Št. Janž pri Mostiču pridejo č. g. Henrik Angerer, dosedaj provizor v Kremsbrücke. — Umri so č. g. Jožef Leskovar, župnik v Švabece. Bili so zvest rodoljub, še pri zadnjih volitvah so oddali kot volilni mož svoj glas za našega kandidata. Naj v miru počivajo!

Franc Rudholzer, urar v Celovcu na Leonove bukvarne, prodaja in popravlja vsake sorte zlate in srebrne žepne ure, drage ali dober kup, kakor kdo želi; potem ure na stene v izbah in za kuhinje. Zaloga je zmirom velika, da si vsak izbere, kar mu dopade. — Ure se popravljajo po ceni in dobro.

Mehove, da se ogenj podpiha, kakoršne potrebujejo kovači in ključarji, izdeluje najboljše in najcenejše

Matija Zupan

v Kropi na Gorenjskem (Kropp, Oberkrain). On lahko pokaže mnogo spričeval in pohvalnih pisem. Cenike pošilja zastonj.

Hiša za usnjarja na prodaj

V Doslovčah blizu farne cerkve na Breznici je dobro zidana hiša s sadnim vrtom na prodaj. Pripravna je posebno za kakega usnjarja (ledrarja), ker je bilo to rokodelstvo več let v tej hiši. Več se izve pri županstvu na Javorniku na Gorenjskem (Jauerburg, Oberkrain).

Mlinski kamni prav dobri za rž in pšenico, se lomijo v Selah; prodaja jih pa **Tone Božič**, gostilničar v Apačah; (pošta Freibach, Rosenthal).

Učenca iz Kranjskega, 15 do 17 let starega, vzamem v svojo kovačnico od 1. avgusta naprej.

Franc Bergeta,

kovaški mojster v Rikarji vesi (Riegersdorf, Kärnten.)

Učenec, ki zna nemško in slovensko, ter se izkaže z dobrim šolskim spričalom, sprejme se v našo prodajalnico za tržaško (spece-rijsko) blago.

Ign. Tschauner,

kramarske ulice št. 10 pri „belem golobu“ v Celovcu.

Dobre sveče za cerkve izdeluje svečarica gospa **Marija Günther** v Slovenjem Gradcu. Cena je: 2 gld. 40 kr. kila. $\frac{1}{4}$ kile gori 22 ur. Do zadnje pošte plača ona stroške.

Za darila

se posebno priporočajo moji vsakovrstni

šivalni stroji,

ki se lahko plačajo tudi na

mesečne obroke.

Dober stojim za to, da je blago pošteno. Kdor precej plača, dobi stroj ceneje.

Cenike pošljem zastonj.

Tudi se take mašine pri meni popravljajo.

Jan. Kozmič
v
Celovcu (Klagenfurt),
10. Wienergasse 10.

Loterijske srečke od 4. julija.

Line 44 89 18 88 77
Trst 69 53 16 23 19

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	40	6	48
rž	4	80	6	—
ječmen	4	70	5	90
oves	2	80	3	50
hejda	4	40	5	—
tursica	4	20	5	25
pšeno	—	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	—	—	—	—
leča	—	—	—	—
fižol	—	—	—	—
krompir	—	—	—	—
			na kilo	
			gld.	kr.
goveje meso	—	—	—	58
telečje meso	—	—	—	66
svinjsko meso	—	—	—	65
kostrunovo	—	—	—	44
maslo	—	—	—	96
puter	—	—	—	94
prekajen špeh	—	—	—	82
frisen špeh	—	—	—	70
mast	—	—	—	74
100 kil sena	—	—	2	30
100 kil slame	—	—	1	30
100 kil deteljnega semena	—	—	—	—

V tretjič pridejo na dražbo:

16. jul. Blago za Ed Megličem v Klobasnici, cenjeno 632 gld. pri okr. sodnji v Doberli vesi.

20. jul. Krakerjeva kmetija na Gorici, cenjena 3649 gld. pri okr. sodn. v Št. Pavlu.

3. avg. avg. Podhornikova kmetija na Beli peči, cenjena 2988 gld., pri okr. sodnji v Pliberce.